

ГЕТЕРОТРОФНІ ДЖГУТИКОВІ СФАГНОВИХ БОЛІТ РАДОМИШЛЬСЬКОГО РАЙОНУ

Якименко Т. В., Вольнова Н. С., Шевчук С. Ю.

Житомирський державний університет імені Івана Франка, кафедра зоології

Заболочені території широко поширені в помірних широтах. Болота відіграють значну роль у формуванні гідрологічного режиму навколишнього середовища, тому вивчення їх біорізноманіття є досить актуальним. Особливо це стосується біотопів, що піддаються антропогенному впливу. На даний час накопичено достатньо відомостей про мікроорганізми, що асоціюються з болотними та лісовими мохами. В цьому ракурсі краще інших вивчені черепашкові амеби, інфузорії і альгофлора. Про гетеротрофні джгутикові зустрічаються лише фрагментарні дані в загальному переліку найпростіших.

Тому метою нашої роботи було: дослідити видовий склад та чисельність гетеротрофних джгутикових сфагнових боліт Радомишльського району.

Матеріалом для дослідження слугували проби зібрані в вересні – листопаді 2010 року в сфагновому болоті розташованому поблизу с. Русанівка Радомишльського району Житомирської області. Проби відбирали зачерпуванням води та транспортували в закритій скляній посудині в лабораторію. Для визначення видового складу джгутиконосців зразки води розливали в чашки Петрі і вивчали під світловим мікроскопом МИКМЕД з об'єктивом водної імерсії $\times 70$ і окуляром $\times 15$. Види ідентифікували за допомогою визначника Б. Ф. Жукова і статей Б. Ф. Жукова, А. П. Мильникова і Н. Г. Косолапової. Морфологічно вивчено 22 видів, а саме:

- Ancyromonas contorta* (Klebs) Lemmermann, 1910
- Anisonema acinus* Dujardin, 1841
- Apusomonas probascidea* Alexeieff, 1924
- Bodo caudatus* (Duj.) Stein, 1878
- Bodo designis* Skuja, 1948
- Bodo minimus* Klebs, 1893
- Cercomonas granulifera* Hollande, 1942
- Chilomonas* sp. Ehrenberg, 1832
- Colpodella angusta* (Dujardin) Simpson and Patterson, 1996
- Goniomonas truncate* (Fresenius) Stein, 1878
- Heteromita minima* (Holland), comb. nov. Mylnikov, 2000
- Heteromita reniformes* Zhukov, 1978
- Katablepharis* sp
- Monosiga ovata* Kent, 1880
- Peranema fusiforme* (Larsen) Larsen and Patterson, 1990
- Petalomonas minuta* Holande, 1942
- Petalomonas pusilla* Skuja, 1948
- Protaspis gemmifera* Larsen and Patterson, 1990
- Rhynchobodo simius* Patterson and Simpson, 1996
- Rhynchomonas nasuta* (Stokes) Klebs, 1893
- Salpingoeca* sp.
- Spumella vulgaris* Cienkovski, 1870

В дослідженому біотопі домінують представники евгленід, кінетопластид, церкомонад. Видами, що найчастіше зустрічаються є *B. designis*, *P. minuta*, *Rh. nasuta* та *H. reniformes*. Найвищими показниками чисельності характеризувалися види *Rh. nasuta* (4 357 екз/мл), *H. minima* (3 786 екз/мл), *S. vulgaris* (3 143 екз/мл). Середня кількість видів у пробах становила 5,8. Для більшості знайдених видів характерний активний пошук їжі, так як вони мають фаринкс або псевдоподії для захоплення їжі, *S. vulgaris* створює джгутиками тік води і харчових частинок, які поглинаються безпосередньо поверхнею клітиною; два види *Salpingoeca sp.* та *M. ovata* – це прикріплені форми, що мають спеціальні фільтруючі структури для просіювання харчових частинок та пошуку їжі.